

Islamhouse.com

المحتوى الإسلامي

ئىسلام

قۇرئان كەرىم ۋە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ
سۈننىتىگە كۆرە ئىسلام توغرىسىدا قىسقىچە چۈشەنچە

أىغورى

ئىسلام

قۇرئان كەرىم ۋە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننىتىگە
كۆرە ئىسلام توغرىسىدا قىسقىچە چۈشەنچە

(دەلىلدىن خالى ئۇسخىسى)

بۇ رىسالە، ئىسلامنى قىسقىچە تونۇشتۇرۇشنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ،
قۇرئان كەرىم ۋە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ھەدىسلىرىدىن ئىبارەت ئەسلى
مەنبەدىن ئېلىنغان مۇھىم قانۇن، تەلىمات، ۋە ئىسلامنىڭ گۈزەللىكىنى ئىنتايىن
ئىخچام بايان قىلىدۇ. شۇنداقلا، مۇسۇلمان بولسۇن ياكى غەيرى مۇسۇلمان
بولسۇن، دۇنيانىڭ ھەر قايسى جايلىرىدا ئوخشىمىغان شارائىت ۋە ئوخشىمىغان
ئەھۋالدا ياشاۋاتقان بارلىق ئىنسانلارغا خىتاب قىلىدۇ.

ناھايتى شەپقەتلىك ۋە دائىمىي مېھرىبان ئاللاھنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن

ئىسلام ئاللاھ تائالانىڭ بارلىق ئىنسانلارغا ئەۋەتكەن چاقىرىقىدۇر، بۇ ئەبەدىي ئىلاھىي چاقىرىقتۇر.

ئىسلام ئىنسانلاردىن بىر تۈرگە ياكى بىرەر مىللەتكە خاس بولغان دىن ئەمەس، بەلكى ئۇ ئاللاھ تائالانىڭ بارلىق ئىنسانىيەتكە ئەۋەتكەن دىندۇر.

شركاء التنفيذ:

المحتوى الإسلامى

رواد الترجمة

جمعية الربوة

دار الإسلام

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

☎ Telephone: +966114454900

@ ceo@rabwah.sa

✉ P.O.BOX: 29465

☎ RIYADH: 11557

🌐 www.islamhouse.com

ئىسلام بولسا ئاللاھ تائالانىڭ ئىلگىرىكى پەيغەمبەر ۋە ئەلچىلىرىگە ئۆز قەۋمىنى دەۋەت قىلىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن چاقىرىقنى مۇكەممەل قىلىش ئۈچۈن كەلگەن ئىلاھى چاقىرىقتۇر.

بارلىق پەيغەمبەر ۋە ئەلچىلەرنىڭ دىنى بىر لېكىن شەرىئەتلىرى پەرىقلىقتۇر.

ئىسلام -نۇھ، ئىبراھىم، مۇسا، سۇلايمان، داۋۇد ۋە ئىسا ئەلەيھىسسالامغا ئوخشاش بارلىق پەيغەمبەرلەر دەۋەت قىلغاندەك- ھەممىنى ياراتقۇچى، رىزىق بەرگۈچى، تېرىلدۈرگۈچى، ۋاپات تاپقۇزغۇچى، پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى بولغان ئاللاھنىڭ رەب ئىكەنلىكىگە ئېشىنىشكە چاقىرىدۇ. ئۇ ئاللاھ ئىشلارنى تەدبىر بىلەن قىلىدۇ. ئۇ ناھايىتى كۆيۈمچان ۋە بەك مېھرىباندۇر.

ئاللاھ تائالا ھەممىنى ياراتقۇچىدۇر، ئۇ زات ئىبادەتكە ئەڭ لايىقتۇر. يالغۇز ئاللاھقىلا ئىبادەت قېلىنىدۇ، ئۇنىڭغا قوشۇپ باشقا بىرىگە ئىبادەت قېلىنمايدۇ.

ئاللاھ تائالا كائىناتتا بىز كۆرگەن ۋە كۆرمىگەن ھەممە نەرسىنى ياراتقۇچىدۇر. ئاللاھدىن باشقا ھەممە نەرسە ئاللاھنىڭ مەخلۇقاتلىرىنىڭ جۇملىسىدىندۇر. ئاللاھ تائالا ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ئالتە كۈندە ياراتتى.

ئاللاھ تائالانىڭ ئىگىدارچىلىقتا، يارىتىشتا، ئىشلارنى ئورۇنلاشتۇرۇشتا، ئىبادەتتە ھېچ شېرىكى يوقتۇر ۋە يەككە-يېگانىدۇر.

ئاللاھ تائالا بالا تاپقانمۇ ئەمەس، تۇغۇلغانمۇ ئەمەس، ھېچ كىشى ئۇنىڭغا تەڭداش بولالمايدۇ ۋە ئوخشاشمۇ بولالمايدۇ.

ئاللاھ تائالا ھېچ نەرسىگە ئالماشمايدۇ ۋە ئۆز خەلقىدىن ھېچ نەرسىدە گەۋدىلەنمەيدۇ.

ئاللاھ تائالا بەندىلىرىگە كۆيۈمچان ۋە بەك مېھرىباندۇر، شۇنىڭ ئۈچۈن پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتتى ۋە كىتابلارنى نازىل قىلدى.

ئاللاھ تائالا ناھايىتى مېھرىبان بولغانلىقى ئۈچۈن قىيامەت كۈنى خالايقىلارنىڭ ھەممىسىنى قەبرىسىدىن قوزغاپ مەھشەرگە توپلىغان ۋاقىتتا ئۇلاردىن ئۆزى يالغۇز ھېساب ئالىدۇ، ھەر كىشىنىڭ قىلغان ياخشى، يامان ئەمىلىگە كۆرە جازا-مۇكاپاتلايدۇ. ئاللاھ تائالاغا ئىشىنىپ ياخشى ئەمەل قىلغانلارغا دائىمىي نېمەتلەر بولىدۇ. ئاللاھقا ئىشەنمەي ناچار ئىش قىلغانلار ئاخىرەتتە دەھشەتلىك ئازابقا دۇچار بولىدۇ.

ئاللاھ تائالا ئادەمنى تۇپراقىدىن ياراتتى، ئۇنىڭدىن كېيىن ئەۋلادلىرىنى كۆپەيتتى، ئىنسانلارنىڭ ھەممىسى ئەسلىدە ئوخشاشدۇر، بىر تۈرنىڭ يەنە بىر تۈردىن ياكى بىر مىللەتنىڭ يەنە بىر مىللەتتىن تەقۋادارلىقتىن باشقا جەھەتتە ئارتۇقچىلىقى يوقتۇر.

دۇنياغا كۆز ئاچقان ھەرقانداق بوۋاق ئىمانىي پىترەت بىلەن تۇغۇلىدۇ.

ئىنسانلاردىن ھېچ بىر كىشى خاتا تۇغۇلۇپ قالغان ياكى باشقىلارنىڭ خاتالىقىدىن ۋارىس بولۇپ قالغان بولمايدۇ.

ئىنسانلارنى يارىتىشتىن بولغان ئەڭ يۈكسەك غايە: يالغۇز بىر ئاللاھقا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈندۇر.

ئىسلام ئىنساننى ئەر بولسۇن ياكى ئايال بولسۇن ئىززەتلىك قىلدى، ئۇنىڭ تولۇق ھەق-ھوقۇقىغا كاپالەتلىك قىلدى. ئىنساننى ئۆزىنىڭ ئىختىيارلىقىدىكى

ئىشلاردىن، قىلمىشلىرىدىن، تەسەررۇياتلىرىدىن سورىلىدىغان قىلدى، ئۆزىگە ۋە ئۆزگىلەرگە زىيان يەتكۈزىدىغان ھەرقانداق ئىشنىڭ مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالىدىغان قىلدى.

مەسئۇلىيەت، جازا ۋە مۇپاكات جەھەتتە ئەر - ئاياللارنى ئوخشاش قىلدى.

ئىسلام ئايالنى ئىززەتلىك قىلدى، ئاياللارنى ئەرلەرنىڭ بىر پارچىسى دەپ ئېتىبارغا ئالدى. ئەرلەر قانداق بولغان ھالەتتە ئاياللارغا نەپقە بېرىشنى ۋاجىپ قىلدى. قىزنىڭ نەپقىسى ئاتىسىغا ۋاجىپ بولىدۇ، ئەگەر ئوغۇل بالاغەتكە يەتكەن ۋە نەپقە قىلىشقا قادىر بولسا، ئانىنىڭ نەپقىسى ئوغۇلغا بولىدۇ، ئايالنىڭ نەپقىسى ئەرگە بولىدۇ.

ئۆلۈم مەڭگۈلۈك يوق بولۇش ئەمەس بەلكى ئەمەل دىيارىدىن جازا-مۇكاپات دىيارىغا يۆتكىلىشتۇر. ئۆلۈم بەدەننى ۋە روھنى ئۆز ئېچىگە ئالىدۇ، روھنىڭ ئۆلۈمى بولسا بەدەندىن ئايرىلىشتۇر. قىيامەت كۈنى قەبرىدىن قوزغالغاندا روھ يەنە شەخسنىڭ ئۆز جىسمىغا قايتىدۇ، ئۆلۈمدىن كېيىن روھ يەنە بىر بەدەنگە يۆتكەلمەيدۇ، يەنى باشقا بەدەنگە كۆچۈرۈلمەيدۇ.

ئىسلام بۈيۈك ئىماننىڭ ئاساسىغا ئېشىنىشكە چاقىرىدۇ، ئىمان بولسا: ئاللاھقا، ئاللاھنىڭ پەرىشتىلىرىگە، تەۋرات، ئىنجىل، زەبۇرغا ئوخشاش (ئۆزگەرتىلىشتىن بۇرۇنقى ئەسلى ئىلاھى كىتابلارغا) ۋە قۇرئان كەرىمگە ئېشىنىش، بارلىق پەيغەمبەرلەر ۋە ئەلچىلەرگە ئېشىنىش، شۇنداقلا بارلىق پەيغەمبەر ۋە ئەلچىلەرنىڭ تۈگەنچىسى ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا ئېشىنىش، ئاخىرەت كۈنىگە ئېشىنىش، (شۇنى بىلىشىمىز كېرەككى، ئەگەر دۇنيا ھاياتى ئاخىرقى ھايات بولغان بولسا ئېدى، ئەلۋەتتە

ھايات ۋە مەۋجۇتلۇقنىڭ ھېچ ئەھمىيىتى بولمىغان بولاتتى. قازا ۋە قەدەرنىڭ ئاللاھ تائالا تەرىپىدىن بولىدىغانلىقىغا ئېشىنىشتىن ئىبارەتتۇر.

پەيغەمبەرلەر (ئۇلارغا ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن) ئاللاھ تائالا تەرىپىدىن يەتكۈزۈشكە بۇيرۇلغان ۋەزىپىلەردە نۇقسانسىزدۇر، ساغلام ئەقىلگە زىت كېلىدىغان، ئەخلاق رەت قىلىدىغان ئىشلاردا نۇقسانسىزدۇر. پەيغەمبەرلەر بەندىلەرگە ئاللاھنىڭ بۇيرۇقلىرىنى يەتكۈزۈشكە بۇيرۇلغۇچىدۇر، پەيغەمبەرلەردە پەرۋەردىگارلىقنىڭ ۋە ئىلاھلىقنىڭ خۇسۇسىيەتلىرىدىن ھېچ نەرسە يوقتۇر، بەلكى ئۇلار باشقا ئىنسانلارغا ئوخشاش ئىنساندۇر، پەقەت ئاللاھ تائالا ئۇلارغا ئەلچىلىك ۋەزىپىسىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن ۋەھىي قىلغاندۇر.

ئىسلام بۈيۈك ئىبادەت ئاساسى بىلەن يالغۇز بىر ئاللاھقا ئىبادەت قىلىشقا چاقىرىدۇ. ئىبادەت بولسا: نامازنى ئادا قىلىشتۇر. ناماز دېگەن رۇكۇ، سەجدە، ئاللاھنى زىكىر قىلىش، ئاللاھنى مەدھىيلەش ۋە ئاللاھقا دۇئا قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. ئىنسان نامازنى ھەر كۈنى بەش ۋاقىت ئادا قىلىدۇ، نامازدا ھەممەيلى بىر سەپتە تۇرىدىغانلىقى ئۈچۈن ئارىدىكى باي-كەمبەغەللىك، باشلىق، پۇقرا دېگەندەك پەرق يوقىلىدۇ.

زاكات بولسا: ئاللاھ تائالا بېكىتكەن ئۆلچەم ۋە شەرتلەرگە مۇۋاپىق ئاز مىقداردىكى مال بولۇپ، نىسابغا يەتكەن پۇل-مالغا يىلدا بىر قېتىم پەرز بولىدۇ. زاكات كەمبەغەل ۋە باشقا ئىھتىياجلىق كىشىلەرگە سەرپ قىلىنىدۇ.

روزا بولسا: رامىزاننىڭ كۈندۈزىدە يېمەك-ئىچمەككە ئوخشاش روزىنى بۇزۇدىغان بارلىق ئامىللاردىن چەكلىنىشتۇر. روزا ئىنساندا ئىرادە ۋە سەۋىبىرچانلىقنى يېتىلدۈرىدۇ.

ھەج بولسا: يول جەھەتتە قادر بولغانلارغا ئۆمرىدە بىر قېتىم مەككىگە بېرىپ ئاللاھنىڭ بەيتىنى تاۋاپ قىلىشنى مەقسەت قىلىشتۇر، ھەج ھەممەيلەن ئاللاھ تائالاغا يۈزلىنىشتە ئوخشاش بولۇپ، كىشىلەر ئارىسىدىكى رەڭ ۋە مىللەت پەرقى يوق بولىدۇ.

ئىسلامدا ئىبادەتلەر پەرقلىنىدىغان بۈيۈك ئىشلاردىن: ھەقىقەتەن ئىبادەتلەرنىڭ قانداق ئادا قىلىنىشى، ۋاقىتلىرى، شەرتلىرى ئاللاھ تائالا يولغا قويغان، ئاللاھنىڭ رەسۇلى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام يەتكۈزگەن بويۇنچە بولىدۇ. ئىبادەت تا قىيامەتكە قەدەر ئۆزگەرمەيدۇ ۋە ئۆزگەرتىلمەيدۇ، بارلىق پەيغەمبەر-ئەلچىلەر بۇ بۈيۈك ئىبادەتكە دەۋەت قىلغاندۇر.

ئىسلامنىڭ ئەلچىسى بولسا، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغلى، ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان ئابدۇللاھنىڭ ئوغلى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامدۇر. ئۇ مىلادىيە 571-يىلى مەككىدە دۇنياغا كەلدى ۋە ئۇ يەردە پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىلدى. مەدىنىگە ھىجرەت قىلدى، بۇتپەرەسلىك ئىشلىرىدا ئۆز مىللىتىگە ئورتاق بولمىدى، لېكىن مىللەتكە پايدىلىق بولغان بۈيۈك ئىشلاردا ئۇلارغا ئورتاق بولغان ئىدى. رەسۇلۇللاھ پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىلىشتىن ئىلگىرىمۇ بۈيۈك ئەخلاق ساھىبى ئىدى، قەۋمى ئۇنى «ئەمىن» دەپ ئاتايتتى، ئاللاھ تائالا ئۇنى قىرىق ياشقا يەتكەندە پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتى، شۇنداقلا ئۇنى بۈيۈك مۆجىزىلەر بىلەن كۈچلەندۈردى، ئۇ مۆجىزىلەرنىڭ ئەڭ كاتتىسى قۇرئان كەرىمدۇر. قۇرئان كەرىم بولسا پەيغەمبەرلەرگە بېرىلگەن مۆجىزىلەرنىڭ ئارىسىدىكى ئەڭ بۈيۈكىدۇر. پەيغەمبەرلەرنىڭ مۆجىزىلىرىدىن بۈگۈنكى كۈنگىچە ساغلام قالغىنى قۇرئان كەرىمدۇر. قۇرئان كەرىم بىلەن ئاللاھ تائالا دىننى كامىل قىلدى. پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇنى مۇكەممەل شەكىلدە تولۇق يەتكۈزدى.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئاتمىش ئۈچ ياشقا كېرگەندە ۋاپات بولدى، مەدىنىگە دەپنە قىلىندى، ئاللاھنىڭ ئەلچىسى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بارلىق پەيغەمبەرلەر ۋە ئەلچىلەرنىڭ تۈگەنچىسىدۇر، ئاللاھ تائالا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى ئىنسانلارنى بۇتپەرەسلىك، شېرىك، كۇپۇر ۋە جاھالەتنىڭ زۇلمىتىدىن تەۋھىد ۋە ئىمان نۇرىغا چىقىرىش ئۈچۈن ھىدايەت ۋە ھەق دىن بىلەن ئەۋەتتى. ئاللاھ تائالا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى ئۆزى تەرىپىدىن پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردى.

ئاللاھنىڭ ئەلچىسى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئېلىپ كەلگەن ئىسلام شەرىئىتى بولسا، رەببىنى شەرىئەت ۋە ئىلاھى ئەلچىلىكنىڭ خاتىمىسىدۇر. ئىسلام شەرىئىتى مۇكەممەل شەرىئەتتۇر، ئۇ ئىنسانلارنىڭ دىن ۋە دۇنيالىق مەنپەئەتىنى ھىمايە قىلىدۇ. ئىسلام شەرىئىتى كىشىلەرنىڭ دىنىنى، جېنىنى، مال-مۈلكىنى، ئەقلىنى ۋە نەسلىنى بىرىنچى دەرىجىدە قوغدايدۇ. ئىلگىرىكى شەرىئەتلەرنىڭ بەزىسى بەزىسىنى ئەمەلدىن قالدۇرغاندەك، ئىسلام دىنى ئىلگىرىكى بارلىق شەرىئەتلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ.

ئاللاھ تائالا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئېلىپ كەلگەن ئىسلام دىنىدىن باشقا دىننى قوبۇل قىلمايدۇ، كىمكى ئىسلامدىن باشقا دىنغا ئېتىقاد قىلىدىكەن ئۇنىڭدىن قوبۇل قىلىنمايدۇ.

قۇرئان كەرىم بولسا ئاللاھ تائالا ئۆزىنىڭ پەيغەمبىرى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا ۋەھىي قىلغان كىتابتۇر. ئۇ ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھنىڭ كالامىدۇر. ئاللاھ تائالا ئىنسانلار ۋە جىنلارغا قۇرئان كەرىمنىڭ ئوخشىشىنى ياكى ئۇنىڭدىن بىرەر سۈرىنىڭ ئوخشىشىنى كەلتۈرۈش توغرىسىدا دوئىل ئېلان قىلدى، بۇ دوئىل قىيامەت كۈنىگىچە داۋاملىشىدۇ. قۇرئان كەرىم مىليۇنلىغان ئىنسانلار تېكىر قاپ قالغان نۇرغۇن

مۇھىم سوئاللارغا جاۋاب بېرىدۇ. قۇرئان كەرىم بۈگۈنكى كۈنگىچە نازىل قىلىنغان ۋەھىيلەر ئارىسىدا ساپ ئەرەب تېلى بىلەن ساقلانغۇچى كىتابتۇر. نەشىر قىلىپ تارقىتىش جەريانىدا ئۇنىڭدىن بىر ھەرىپمۇ كەمىيىپ كەتمىدى ۋە كەتمەيدۇ. قۇرئان كەرىم بۈيۈك مۆجىزە بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆزىنى ياكى مەنىلىرىنىڭ تەرجىمىسىنى ئوقۇشقا ئەڭ لايىق كىتابتۇر. شۇنىڭدەك پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننەتلىرى، تەلىماتلىرى، سىيرەتلىرى، ئىشەنچلىك راۋىلارنىڭ بىر-بىرىگە ئۆلىنىشى بىلەن مۇۋاپىق نەقل قىلىنىپ مۇھاپىزەت قىلىنغۇچىدۇر. سۈننەت پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام سۆزلىگەن بويۇنچە ئەرەب تىلىدا نەشىر قىلىنىش بىلەن بىرگە نۇرغۇن تىللارغا تەرجىمە قىلىندى. قۇرئان كەرىم بىلەن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننىتى بولسا ئىسلام ھۆكۈملىرى ۋە ئىسلام شەرىئىتىنىڭ بىردىن بىر مەنبەسىدۇر. ئىسلامدا ھۆكۈملەر ئۆزىگە مەنسۇب بولغانلارنىڭ ئىش-ھەرىكەتلىرىدىن ئېلىنماستىن بەلكى ئىلاھى ۋەھىي بولغان قۇرئان كەرىم ۋە پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننىتىدىن ئېلىنىدۇ ۋە ئۇنىڭغا تايىنىدۇ.

ئىسلام ئاتا-ئانىغا ياخشىلىق قىلىشقا بۇيرىيدۇ، ھەتتا ئۇلار مۇسۇلمان بولمىسىمۇ ئەۋلادلىرىنىڭ ئۇلارغا ياخشىلىق قىلىشىنى تەۋسىيە قىلىدۇ .

ئىسلام سۆزدە، ئەمەلدە، ھەتتا دۈشمىنى بولغان تەقدىردىمۇ ئادىللىق قىلىشقا بۇيرىيدۇ.

ئىسلام بارلىق مەخلۇقاتلارغا ياخشىلىق قىلىشقا بۇيرىيدۇ، ئېسىل ئەخلاق ۋە گۈزەل ئەمەللەرگە دەۋەت قىلىدۇ.

ئىسلام راستچىللىق، ئامانەتنى ئادا قىلىش، ئىپپەتلىك بولۇش، ھايالىق بولۇش، باتۇر بولۇش، سېخى بولۇش، ئېھتىياجلىق كىشىلەرگە ياردەم

بېرىش، ئاپەتكە ئۇچرىغانلارنى قۇتقۇزۇش، ئاچ كىشىگە بېمەك بېرىش، خوشنلارغا ياخشى مۇئامىلە قىلىش، ئۇرۇغ-تۇغقانچىلىقنى ئۇلاش ۋە ھايۋاناتلارغا كۆيۈنۈش قاتارلىق گۈزەل ئەخلاقلارغا بۇيرىيدۇ.

ئىسلام بېمەك-ئېچمەكتىن پاكىزە نەرسىلەرنى ھالال قىلدى، قەلبىنى، بەدەننى، تۇرالغۇ جايىنى پاكىزە تۇتۇشقا بۇيرىدى. پەيغەمبەرلەرنى بارلىق پاك ئىشلارغا بۇيرىغانغا ئوخشاش تۇرمۇشلۇق بولۇشنى ھالال قىلدى.

ئىسلام ئاللاھقا شېرىك كەلتۈرۈش، كاپىر بولۇش، بۇتقا چوقۇنۇش، ئاللاھ ھەققىدە ئىلىمسىز سۆز قىلىش، ئەۋلادلىرىنى ئۆلتۈرۈش، ئېھتىرام قىلىنمىدىغان جاننى ئۆلتۈرۈش، زېمىندا بۇزۇقچىلىق قىلىش، سېھىرگەرلىك قىلىش، ئاشكارا-يوشۇرۇن پەھىشە ئىشلارنى قىلىش، زىنا قىلىش ۋە لىۋات قىلىشتەك ئاساسلىق ھارام ئىشلاردىن چەكلىدى. جازانى ھارام قىلدى، ئۆزى ئۆلۈپ قالغان ھايۋاننىڭ گۆشىنى، بۇت-ھەيكەللىرى ئۈچۈن بوغۇزلانغان ھايۋانلارنىڭ گۆشىنى يېيىشنى ھارام قىلدى. چوشقىنىڭ گۆشىنى باشقا نىجاسەت ۋە پاسكىنا نەرسىلەرنى يېيىشنى ھارام قىلدى. يېتىمنىڭ مېلىنى يېيىشنى ھارام قىلدى. جىڭ-تورۇزۇلاردا كام بېرىشنى ھارام قىلدى. ئۇرۇغ-تۇغقانچىلىقنى ئۈزۈشنى ھارام قىلدى. پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بۇ ئىشلارنىڭ ھارام ئىكەنلىكىدە ئىتتىپاققا كەلگەن.

ئىسلام يالغانچىلىق، ئالدامچىلىق، ۋاپاسىزلىق، خىيانەتچىلىك، گوللامچىلىق، ھەسەتخورلۇق، ھىلە-مېكىر قىلىش، ئوغۇرلۇق، بۇلاڭچىلىق، زۇلۇم قىلىش ۋە بارلىق سۆكەلگۈچى ناچار ئەخلاقلاردىن چەكلىدى.

ئىسلام باشقىلارغا زىيان يەتكۈزۈدىغان ئىقتىسادىي مۇئامىلەردىن چەكلىدى، جازاندىن، زىيان يەتكۈزۈشتىن، ئالداشتىن، زۇلۇم قىلىشتىن،

ساختىپەزلىك قىلىشتىن ياكى ئومۇمغا، جەمئىيەتكە، خەلققە ۋە شەخسلەرگە زىيان يەتكۈزىدىغان ئىشلاردىن چەكلىدى.

ئىسلام ئەقىلىنى ساقلاش ئۈچۈن كەلدى، ھاراق ئېچىشكە ئوخشاش ئەقىلىنى بۇزىدىغان ھەرقانداق نەرسىنى ھارام قىلدى. ئىسلام ئەقىلىنىڭ شەئىنى ئۈستۈن قىلدى، ئەقىلىنى بۇيرۇقنىڭ باغلانغىنى قىلدى، ئەقىلىنى خۇراپات، بۇتپەرەسلىكنىڭ باغلاقلىرىدىن ئازاد قىلدى. ئىسلام شەرىئىتىدە سىر ئەسرار يوق يەنى بىر مىللەت ياكى بىر تۈرگە خاس بولغان باشقىلارنى ئايرىيدىغان ھۆكۈملەر يوق. ئىسلام ھۆكۈملىرى ۋە شەرىئەتنىڭ ھەممىسى ساغلام ئەقىلگە مۇۋاپىق كېلىدۇ، بۇ ئادالەت ۋە ھېكمەتنىڭ تەقەززاسىغا ئۇيغۇندۇر.

باتىل دىنلار ئەقىلگە زىت كېلىدىغان ۋە ئەقىل قوبۇل قىلمايدىغان ئىشلارنى ئۆز ئەگەشكۈچىلىرى قوبۇل قىلمىسا، دىنى ساھەدىكىلەر ئەگەشكۈچىلىرىنى ئازدۇرۇپ، دىن ئەقىلىنىڭ ئۈستىدە، دىننى چۈشىنىش ۋە دىننىڭ ھەممىنى ئۆز ئېچىگە ئېلىشىدا ئەقىلگە ئورۇن يوق دەيدۇ. ئىسلام بولسا دىننى ئەقىلنىڭ يولىنى يورۇتۇپ بېرىدىغان نۇر دەپ ئېتىبارغا ئالىدۇ. باتىل دىن رەھبەرلىرى ئىنساندىن ئەقىلىنى قويۇپ ئۆزلىرىگە ئەگىشىشنى تەلەپ قىلىدۇ، ئىسلام بولسا ئىنساندىن ئىشلارنىڭ ھەقىقىتىنى بىلىشى ئۈچۈن ئەقىلىنى ئويغۇتۇشنى ئىرادە قىلىدۇ.

ئىسلام توغرا ئىلىمنى ئۇلۇغلايدۇ، ھاۋايى-ھەۋەستىن خالى بولغان ئىلمى تەتقىقاتقا قىزىقتۇرىدۇ، ئۆزىمىز ۋە ئەتراپىمىزدىكى كائىناتقا نەزەر سېلىشقا ۋە تەپەككۈر قىلىشقا چاقىرىدۇ، ئىلىم-پەننىڭ توغرا بولغان ئىلمى نەتىجىسى ئىسلامغا قارشى كەلمەيدۇ، بەلكى بۇ تۈردىكى تەتقىقاتلارغا قىزىقتۇرىدۇ.

ئاللاھقا ئىشەنمىگەن، ئىتائەت قىلمىغان، ئاللاھنىڭ رەسۇلىغا ئەگەشمىگەن كىشىلەرنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاللاھ تائالا قوبۇل قىلمايدۇ، ئاخىرىتتە ئۇنىڭغا ساۋاپ بېرىلمەيدۇ، ئاللاھ تائالا ئىبادەتلىرىدىن پەقەت ئۆزى يولغا قويغاننى قوبۇل قىلىدۇ. ئىنسان ئاللاھنىڭ مۇكاپات بېرىشىنى ئۈمىت قىلىپ تۇرۇپ قانداقمۇ ئاللاھ تائالاغا كاپىر بولىدۇ؟. ئاللاھ تائالا ئىنسانلاردىن بارلىق پەيغەمبەرلەرگە ئىمان ئېيتقان ۋە پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەلچىلىكىگە ئىشەنگەن كىشىنىڭ ئىمانىنى قوبۇل قىلىدۇ.

ئىلاھى چاقىرىقلارنىڭ نىشانى: ئىنساننى ھەق دىن بىلەن شەرەپلەندۈرۈش ۋە ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خالىس ئىتائەت قىلىدىغان بولۇشقا دەۋەت قىلىدۇ. ئىنساننى بەندىنىڭ، ماددىنىڭ ياكى خۇراپاتنىڭ قۇلچىلىقىدىن نازاد قىلىدۇ. ئىسلام دىنى سىز كۆرگەندەك، كىشىلەرنى ئۇلۇغلىمايدۇ، ئۆز ئورنىنىڭ ئۈستىگە قويمايدۇ ۋە ئۇلارنى رەب ۋە ئىلاھلىق دەرىجىسىگە كۆتۈرمەيدۇ.

ئاللاھ تائالا ئىسلامدا تەۋبىنى يولغا قويدى، ئۇ بولسىمۇ: ئىنسان گۇناھىدىن قول ئۈزۈپ رەببىگە قايتىشىدۇ. ئىسلام ئىلگىرىكى گۇناھلارنى يوق قىلغاندەك، تەۋبە تەۋبىدىن بۇرۇنقى گۇناھلارنى يوق قىلىدۇ. ئىنساننىڭ باشقا كىشىلەر ئالدىدا ئۆزىنىڭ خاتالىقلىرىنى ئېتىراپ قىلىشىنىڭ ھاجىتى يوق.

ئىسلامدا بەندە بىلەن ئاللاھنىڭ ئارىسىدىكى ئالاقە بىۋاسىتە بولىدۇ، ئۆزى بىلەن ئاللاھنىڭ ئارىسىدا ھېچ بىر كىشىنىڭ ۋاسىتە بولۇشىغا ھاجەت يوق. ئىسلام دىنى بەندىنى ئىلاھ قىلىشتىن ياكى پەرۋەردىگارلىق ياكى ئىلاھلىقتا ئاللاھقا شېرىك قىلىشتىن چەكلەيدۇ.

بۇ رسالەنىڭ ئاخىرىدا شۇنى ئەسلىتىمىزكى، ئىنسانلار ياشىغان زاماننىڭ ئوخشىماسلىقى، مىللەتنىڭ ئوخشىماسلىقى، شەھەر-رايونلارنىڭ ئوخشىماسلىقى، جەمئىيەتنىڭ پىكىردە، غايە-مەقسەتتە ئوخشىماسلىقى، قىلىۋاتقان خىزمىتىنىڭ ۋە ياشاۋاتقان مۇھىتىنىڭ پەرقلىق بولۇشى سەۋەبىدىن، ئۇلارغا ئۆزلىرىنى توغرا يولغا باشلىغۇچى، ھەقىقە يۈزلەندۈرگۈچى، بىر سېستىمغا باغلاش ئارقىلىق ئۇلارنى ھىمايە قىلغۇچى بىر ھاكىمنىڭ بولۇشى زۆرۈردۇر. پەيغەمبەرلەر ئاللاھنىڭ ۋەھىيىسى بىلەن شۇ ئىشلارغا ئىگە بولاتتى، كىشىلەرنى ياخشىلىققا ۋە توغرا يولغا باشلايتتى، ئۇلارنى ئاللاھنىڭ شەرىئىتىگە جۇغلايتتى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدە ھەق بىلەن ھۆكۈم قىلاتتى. ئۇلارنىڭ ئىلاھى ئەلچىلىك دەۋرىنىڭ يېقىن بولۇشى سەۋەبلىك، ئىنسانلارنىڭ ئىشلىرىنى ئۇلارنىڭ ئاللاھنىڭ پەيغەمبەرلىرىنىڭ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشقانلىق ياكى قوشمىغانلىق ھېسابى بويىنچە ھۆكۈم قىلاتتى. ئاللاھ تائالا ئەلچىلىك رسالىسىنى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ پەيغەمبەرلىكى بىلەن تاماملىدى. بۇ ئەلچىلىكنى قىيامەتكىچە قالدۇرغان قىلدى. بۇنى ئىنسانلارغا ھىدايەت، رەھمەت، نۇر ۋە ئاللاھنىڭ يولغا باشلايدىغان قىلدى.

ئەي ئىنسان! شۇنىڭ ئۈچۈن سىزنى ئەگەشمىچىلىكتىن، دىنغا زىت بولغان ئۆرپ-ئادەتتىن قول ئۇزۇپ، سەمىمىلىك بىلەن ئاللاھ ئۈچۈن ھەقتە تۇرۇشقا چاقىرىمەن. سىز ۋاپات قىلغاندىن كېيىن رەببىڭىزنىڭ تەرىپىگە قايتىدىغانلىقىڭىزنى بىلىسىز. سىز ئۆزىڭىزگە ۋە ئەتراپىڭىزدىكى كائىناتقا نەزەر سىلىڭ. مۇسۇلمان بولسىڭىز دۇنيا-ئاخىرەتتە بەختكە ئېرىشىسىز. ئەگەر سىز مۇسۇلمان بولۇشنى مەقسەت قىلسىڭىز، پەقەت «ئاللاھتىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ ھەق مەبۇد يوق ئىكەنلىكىگە، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەرسىڭىز، ئاللاھنىڭ غەيرىدە چوقۇندىغان بارلىق نەرسىلەردىن ئادا-جۇدا

بولسىڭىز كۇپايە قىلىدۇ. ئاللاھ تائالانىڭ قەبرىدىكى كىشىلەرنى قايتىدىن تىرىلدۈرۈدىغانلىقىغا ۋە ھېساب بىلەن جازانىڭ ھەق ئىكەنلىكىگە ئېشىنىپ، شاھادەت كەلتۈرسىڭىز مۇسۇلمان بولىسىز، ئۇنىڭدىن كېيىن ئاللاھ تائالا يولغا قويغان ناماز، روزا، زاكات، (يول جەھەتتىن قادىر بولغانلارغا پەرز بولغان) ھەج قاتارلىق ئىبادەتلەر بىلەن ئاللاھقا قۇلچىلىق قىلىشىڭىز پەرز بولىدۇ. ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچى ئاللاھ تائالادۇر. [تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى: نىزامىدىن تەمكىنى].

تارىخ ھىجرىيە 19/11/1441.

ئۇستاز دوكتور مۇھەممەد نىبنى ئابدۇللاھ سۇھەيم.

ئىسلامى دەرىسلىكلەر بۆلىمى نەقىدە ئۇستازى

پادىشاھ سەئۇد ئۇنىۋېرسىتېتى تەلىم-تەربىيە پاكۇلتېتى.

سەئۇدى ئەرەبىستان رىياد.

موسوعة المصطلحات الإسلامية
TerminologyEnc.com

موسوعة تضم ترجمات المصطلحات الإسلامية وشروحها بعدة لغات

موسوعة الأحاديث النبوية
HadeethEnc.com

موسوعة تضم ترجمات للأحاديث النبوية وشروحها بعدة لغات

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

موسوعة تضم تفاسير وترجمات موثوقة لمعاني القرآن الكريم

IslamHouse.com

مرجعية مجانية إلكترونية
موثوقة للتعريف بالإسلام

منتقى
المحتوى الإسلامي

موسوعة تضم المنتقى من
المحتوى الإسلامي باللغات

نبذة موجزة عن الإسلام (بدون أدلة)

الإسلام
بأكثر من 100 لغة

جمعية خدمة المحتوى
الإسلامي باللغات

جمعية الدعوة
وتوعية الجاليات بالربوة

